

ΒΑΤΟΜΟΥΡΟ

7-8 ΕΤΩΝ

ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ • ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ

Λίτσα Ψαρούτη
ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ο θωμάς

Εικονογράφηση:
Ελίζα Βαβούρη

ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΓΙΑ...
τα άτομα
με ειδικές
ανάγκες

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο Θωμάς**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Λίτσα Ψαραύτη
ΕΞΩΦΥΛΛΟ – ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: Ελίσα Βαβούρη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Βάσω Βύρρα
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Δημήτρης Χαροκόπος

© Λίτσα Ψαραύτη, 2003, 2018
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2018

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Άγκυρα, 2003
Δεύτερη έκδοση: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Μάιος 2018

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2424-8
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2425-5

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε 100% οικολογικό χαρτί.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoi Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

Λίτσα Ψαράυτη

Οθωμάς

Εικονογράφηση:
Ελίζα Βαβούρη

Η ΛΙΤΣΑ ΨΑΡΑΥΤΗ γεννήθηκε στη Σάμο. Η ομορφιά της φύσης, τα ταξίδια σε Ανατολή και Δύση, το ιστορικό παρελθόν της πατρίδας της, καθώς και τα προβλήματα του καιρού μας, που απασχολούν τους νέους αλλά και κάθε σημερινό άνθρωπο, της δίνουν ερεθίσματα και είναι οι πηγές έμπνευσης των έργων της. Όταν ανακάλυψε ότι ήθελε ν' αφοσιωθεί στο διάβασμα και στο γράψιμο για να έρθει κοντά στα παιδιά και στον κόσμο τους, άφησε τη δουλειά της στην Αμερικανική Πρεσβεία και ρίχτηκε στην περιπέτεια της συγγραφής. Τα βιβλία που έχει γράψει μέχρι σήμερα αγαπήθηκαν όχι μόνο από τους μικρούς αλλά και από τους μεγάλους. Η Ακαδημία Αθηνών έδωσε έπαινο στο **ΑΥΓΟ ΤΗΣ ΕΧΙΔΝΑΣ**. Το Υπουργείο Πολιτισμού βράβευσε με το Κρατικό Βραβείο **ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΗΣ ΕΚΑΤΗΣ** και **ΤΗ ΣΠΗΛΙΑ ΤΗΣ ΓΟΡΓΟΝΑΣ. ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΤΗΣ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ** αναγράφηκαν στον Τιμητικό Πίνακα της **IBBY** και **ΤΟ ΔΙΠΛΟ ΤΑΞΙΔΙ** τιμήθηκε από το Πανεπιστήμιο της Πάντοβα. Είναι μέλος του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, της Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς καθώς και μέλος του Δ.Σ. του περιοδικού «**Διαδρομές**». Ήταν υποψήφια της χώρας μας για το Διεθνές Βραβείο Άντερσεν 2000 και για το βραβείο Άστριντ Λίντγκρεν το 2006. Από τις Εκδόσεις **ΨΥΧΟΠΟΣ** κυκλοφορούν τα βιβλία της **ΠΕΝΤΕ ΔΩΡΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΪ-ΒΑΣΙΛΗ**, **ΤΟ ΣΑΚΟΥΛΙ ΜΕ ΤΑ ΨΕΜΑΤΑ**, **Η ΜΑΜΑ ΚΑΝΕΙ ΑΠΕΡΓΙΑ**, **Ο ΑΡΓΥΡΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΙ**, **ΟΤΑΝ ΓΕΝΝΗΣΕ Η ΜΑΜΑ** και **ΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ**. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της συγγραφέως www.psarafti.gr

*Σ' όλα τα παιδιά που, όπως ο Θωμάς,
ομορφαίνουν τη ζωή μας*

Είχαμε πιάσει τα μπροστινά καθίσματα του αεροπλάνου και προσπαθήσαμε να βολευτούμε ανάμεσα σε πακέτα, τσάντες και ταξιδιωτικούς σάκους. Οι επιβάτες συνωστίζονταν στον διάδρομο ψάχνοντας να βρουν τις θέσεις τους και, καθώς περνούσαν από μπροστά μας, κοντοστέκονταν και οι ματιές τους ήταν γεμάτες περιέργεια κι απορία. Και πώς να μην απορούν; Η ομάδα μας φορούσε κάτασπρα μπλουζάκια που έγραφαν πάνω τους «Ειδικοί Ολυμπιακοί Αγώνες», και τέτοιους αγώνες δεν είχαν ξανακούσει. Μόλις απογειωθήκαμε, ο Θωμάς κόλλησε το πρόσωπό του στο παράθυρο του αεροπλάνου κι έκανε σαν μικρό παιδί.

«Μαμά, κοίταξε πώς φαίνονται τα σπίτια, σαν κουτάκια... και οι δρόμοι μοιάζουν με μεγάλα φίδια. Να κι ένα καράβι... μικρούλιχο που είναι!»

Κι όμως, ο Θωμάς δεν ήταν πια παιδί. Σε δυο μήνες έκλεινε τα είκοσι, παλικαράκι ψηλόλιγνο, ξανθό, με γαλάζια μάτια σαν ήμερες θάλασσες. Μόνο το μυαλό του δε μεγάλωσε, έμεινε όπως ήταν στα πρώτα παιδικά του χρόνια. Γιατί ο Θωμάς γεννήθηκε με νοητική υστέρηση.

«Το παιδί σας δε θα γίνει ποτέ σαν τ' άλλα παιδιά», μας είπε ο γιατρός, όταν ο Θωμάς έγινε έξι μηνών. «Δε θα μπορέσει να μάθει να γράφει και να διαβάζει και σ' όλη του τη ζωή θα χρειάζεται τη φροντίδα και την προστασία σας».

Μόνο αυτοί που έχουν τον ίδιο πόνο μ' εμένα μπορούν να καταλάβουν πώς ένιωσα εκείνη τη στιγμή.

Ολόκληρος ο κόσμος σκοτεινίασε. Τα λουλούδια, η θάλασσα, η μουσική, τα χρώματα έχασαν την ομορφιά τους. Ένα πελώριο ερωτηματικό μάς βασάνιζε μέρα νύχτα. Γιατί να συμβεί σ' εμάς; Σε τι φταίσαμε; Τι δεν πήγε καλά; Απάντηση όμως δεν παίρναμε και, μέρα με τη μέρα, βουλιάζαμε στη δυστυχία και την απόγνωση.

Είχαμε απομονωθεί από συγγενείς και φίλους. Ο Θωμάς ήθελε από τον πρώτο κιόλας χρόνο της ζωής του ιδιαίτερη φροντίδα. Τα βράδια έπεφτα ξεθεωμένα στο κρεβάτι, πού καιρός για παρέες και διασκέδαση. Μερικές φορές, όμως, όταν ο ανεμοστρόβιλος της καρδιάς καταλάγιαζε λιγάκι, έβλεπα πως δεν έφταιγε η φροντίδα του Θωμά ή η κούραση η δική μου. Προφάσεις ήταν για να

ξεγελάω τον εαυτό μου. Ήθελα να κρύβομαι από τον κόσμο, να μην είμαι υποχρεωμένη να δίνω εξηγήσεις, να μην ακούω τις άλλες μανάδες να αραδιάζουν τα κατορθώματα των παιδιών τους. Ήταν ένα είδος αυτοάμυνας, που τη χρειαζόμουν για να μπορώ να κουβαλάω καθημερινά την «πέτρα» μου, όπως ο Σίσυφος τη δική του.

Κύλησαν τρία χρόνια. Ξέραμε πια ότι είχαμε περάσει τα όρια της αντοχής μας χωρίς να λυγίσουμε, να σκορπίσουμε, να διαλυθούμε στους πέντε ανέμους. Ο πόνος είχε μαλακώσει τις καρδιές μας, άφηνε πού και πού να τρυπώνουν και να φτερουγίζουν παράλογες ελπίδες.

Πλησίαζαν Χριστούγεννα. Εκείνες τις μέρες ήρθε η μάνα μου από το νησί να περάσει μαζί μας τις γιορτές. Ένα βράδυ μ' έπιασε να κλαίω. Όρθωσε το κορμί της κι έβαλε τις φωνές.

«Φτάνουν πια τα κλάματα κι η απελπισία.

Δε θ' αφήσουμε τον πόνο να μας γονατίσει.
Όλοι μαζί θα σηκώσουμε τον σταυρό και θα
δείτε πόσο πιο ελαφρύς θα είναι!».

Την επόμενη μέρα κιόλας ανοίξαμε το σπίτι μας. Παππούδες, θείοι, θείες, ξαδέλφια μπαινόβγαιναν, έπαιζαν με τον Θωμά, κουβεντιάζαμε και για λίγη ώρα ο καημός αλάφρωνε. Άρχισα πάλι να βλέπω τ' ανθισμένα λουλούδια, τον ήλιο που ανέτελλε, άκουγα τους ανθρώπους να τραγουδάνε, να γελάνε. Μερικές φορές έπινα τον εαυτό μου να χαμογελάει κι απορούσα.

«Κοιμάστε;»

Η αεροσυνοδός, χαμογελαστή, έφερε τους δίσκους με το βραδινό φαγητό. Διόρθωσα λίγο τα ρούχα μου, κατέβασα το τραπεζάκι.

«Αν χρειαστείτε κάτι, πατήστε το κουδούνι», συνέχισε η κοπέλα και σαν να μου φάνηκε πως η ματιά της, θωπευτική, στάθηκε περισσότερο από το κανονικό πάνω στο όμορφο πρόσωπο του Θωμά.

Αυτό γινόταν από τότε που ο Θωμάς ήταν μωρό και τον έβγαζα με το καρότσι βόλτα στο πάρκο. Όλες οι μανάδες γλυκοκοίταζαν το ξανθό αγοράκι που τους άπλωνε τα χέρια και τους χαμογελούσε.

Όταν μεγάλωσε όμως κι έγινε χτυπητή η διαφορά με τ' άλλα παιδιά, οι ματιές τους άλλαξαν. Ήταν φορτωμένες οίκτο για τον Θωμά και συμπόνια για μένα. Πού και πού συναντούσαμε και ματιές εξεταστικές, γεμάτες περιέργεια κι αμηχανία. Με τα παιδιά ήταν ακόμα χειρότερα. Η καρδιά μου γινόταν κομμάτια κάθε φορά που σέκονταν μπροστά μας και με ρωτούσαν «γιατί ο Θωμάς είναι παράξενος και δεν μπορεί να μιλήσει».

Ο Θωμάς γεννήθηκε με νοητική υστέρηση. Οι γονείς του τον αγάπησαν πολύ, έγινε η χαρά της ζωής τους. Καθώς μεγάλωνε, τον βοηθούσαν να ανταποκρίνεται μόνος του στις καθημερινές του ανάγκες. Στο ειδικό σχολείο όπου πήγε έκανε πολλούς φίλους και έμαθε πολλά: να γράφει, να διαβάζει και να φτιάχνει όμορφα πήλινα αντικείμενα. Το ταλέντο του στο τρέξιμο τον οδήγησε στους Ειδικούς Ολυμπιακούς Αγώνες, στην Αμερική. Κι εκεί έγινε φίλος με τα παιδιά από όλες τις χώρες που συμμετείχαν, και την ώρα που αγωνιζόταν ανέδειξε τις αξίες της ευγένειας και του «ευ αγωνίζεσθαι» των Ολυμπιακών Αγώνων.

*Ένα βιβλίο που προβάλλει τη μάχη
την οποία δίνουν οι οικογένειες των παιδιών
με ειδικές ανάγκες προκειμένου να διεκδικήσουν
για αυτά τα αυτονόητα δικαιώματά τους ως άνθρωποι.*

ΣΕΙΡΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ **ΦΡΟΥΤΑ**

ΜΠΑΝΑΝΑ
2-4 ΕΤΩΝ

ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟ
ΛΕΞΕΙΣ,
ΑΚΟΥΩ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
Μέχρι 600 λέξεις
Προσχολική ηλικία

ΦΡΑΟΥΛΙΤΣΑ
5-6 ΕΤΩΝ

ΚΑΤΑΝΟΩ
ΚΑΙ ΔΙΑΒΑΖΩ
ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
Μέχρι 1.500 λέξεις
Νηπιαγωγείο & Α' δημοτικού

ΒΑΤΟΜΟΥΡΟ
7-8 ΕΤΩΝ

ΔΙΑΒΑΖΩ
ΜΙΚΡΑ
ΚΕΙΜΕΝΑ
Από 2.000 λέξεις
Β' & Γ' δημοτικού

ΛΠΟΣ
9-11 ΕΤΩΝ

ΕΥΚΟΛΑ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΩ
Από 3.000 λέξεις
Δ' & Ε' δημοτικού

ΣΙΝΟΜΗΛΟ
11+ ΕΤΩΝ

ΔΙΑΒΑΖΩ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ
Από 10.000 λέξεις
Ε' & ΣΤ' δημοτικού

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 1995-4